

Ezber bozan filmler

Son yıllarda bireyin tüketim ile ilişkisini değiştiren birkaç filmden bahsetmek mümkün... Bunlardan ilki, Küresel İklim Krizi ile ilgili farkındalığı kitlesel boyuta taşıyan "An Inconvenient Truth" (2006). Al Gore'un karbon salımındaki artışını gösteren grafiği merdivene çıkararak anlattığını unutmak mümkün değil. Film milyonlarca izleyiciyi küresel ısınmanın gerçek ve insan kaynaklı olduğuna ikna ederek sürdürülebilir gelişim yolculuğunda dev bir adım attı.

İkinci film ise "Avatar" (2010): "Avatar" bir taraftan gerçek ile sanal arasındaki sınırı yok ederek, diğer taraftan bildiğimiz anlamda tüketimden arınmış bir dünyayı idealleştirerek tam bir "ezber bozma" yaşattı. Film hasılat rekoru kırdı, izleyicileri üç boyutlu bir hayalin içine çekti. Öyle ki, mükemmel mavilikten gerçek dünyaya dönmenin yarattığı hayal kırıklığı "Pandora Blues" kavramı ile saygın psikoloji yayınlarında yer buldu.

Son film ise Charles Ferguson tarafından yönetilen "Inside Job" (2010). "Inside Job" finansal krizi irdeleyen ilk prodüksiyon olması açısından dikkat çekici. Milyonlarca insanı işsiz bırakan, maliyeti 20 trilyon USD'ye ulaşan krizin toplumsal bilinçte bıraktığı iz

çok derin. Tüketici güven endeksi sürekli bir yükselme içinde olsa da tüketime dönüş farklı bir zihin hali içinde gerçekleşiyor. Alışveriş eskiye göre çok daha fazla mantık ve sorgulama barındırıyor. Nielsen tarafından yayınlanan "Global Consumer Confidence" raporuna göre Türkiye'de tüketicilerin %63'ü ülkenin bir yıl içinde ekonomik durgunluktan çıkmayacağına inanıyor. Dünyada her beş tüketiciden biri kriz döneminde aldığı tedbirleri, herşey düzeldiğinde dahi, devam ettirmeye kararlı (ev dışında eğlenceyi, dışarıdan yemek siparişini ve yeni kıyafet alımını kesmek). Her üç tüketiciden biri enerji ve yakıt masraflarını kısımaya devam etmeyi planlıyor. "Inside Job" bu derin ize yol açan krizin nedenlerini sinema seyircisinin anlayabileceği dilde anlattığı ve krizin engellenebilir olduğunu savunduğu için çarpıcı bir etkiye sahip.

Film finans sektöründen profesyoneller, politikacılar, basın mensupları ve akademisyenler ile yapılan çok sayıda görüşmeden besleniyor. Charles Ferguson başarılı akademik kariyeri, provokatif düşünceleri ve çevirdiği sıradışı filmler ile tanınıyor. Bu zemin, filmi sadece bankacılara duyulan kızgınlığın dile getirildiği bir dışa vurum olmaktan öteye taşıyor.

Ezber bozan filmlerin konuları farklı olsa da tümü ortak bir noktada birleşiyor. Her üç film de zihnin arkasında kalan soruları üzerinde düşünülen sorular haline getirdi; hayatın olduğu gibi kabul edilen düzenini sorgulattı. Tüketim ve para üzerine kurulu olmayan bir medeniyet fantazi olarak kalsa da bugün tüketimde daha fazla anlam arayışının derinleştiği yadsınamaz bir gerçek.